

ЛІЗИНГОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У зв'язку з військовою агресією на території України, інфраструктура країни зазнала значних матеріальних збитків. За оцінкою Київської Школи Економіки завдані збитки становлять 151 млрд дол станом на осінь 2023 року. Основну частину цієї суми становлять втрати житлового фонду – 55.9 млрд дол, 36.6 млрд дол – сфера інфраструктури та 11.4 млрд дол. – це саме збитки підприємствам країни. Втрати промисловості та підприємств нараховують щонайменше 426 великих і середніх приватних підприємств та держкомпаній, що були пошкоджені або зруйновані внаслідок війни [1]. І попри те, що конфлікт продовжується, процес відбудови був запущений, зокрема за рахунок фінансової допомоги країн-партнерів. Розроблена широка підтримка вітчизняного бізнесу для отримання фінансування на необхідні для продовження ведення справ обладнання.

Центральним документом у питанні фінансування українського бізнесу є План відновлення України. Даний документ формує уявлення про розподіл міжнародної макрофінансової допомоги країні. Охоплені всі значні сфери національного господарства – антикорупційна політика, відновлення та розвиток економіки, культура та інформаційна політика, енергетична безпека, освіта і наука та інші [2].

У сфері економіка проектна документація передбачає ряд заходів для полегшення ведення бізнесу підприємствам, які постраждали від військової агресії. У сучасних реаліях такими можна вважати кожне українське підприємство – незалежно від наявності фізичних пошкоджень.

Лізингова програма для виробничого обладнання є однією з найбільш актуальних для малого та середнього бізнесу. Овна передбачає фінансування придбання виробничого обладнання у лізинг під 5% на 5 років (термін може варіюватись в залежності від фінансової установи, яка діє як посередник у наданні коштів). В залежності від величини підприємства, компанія може отримати кошти на обладнання в лізинг під 5-7-9%.

Задекларованою метою програми є зниження фактичних витрат суб'єктів малого, у тому числі мікро підприємництва, середнього та великого підприємництва для сплати базової винагороди за договорами фінансового лізингу, пов'язаними із провадженням господарської діяльності [2].

Розглянемо фінансовий ефект від даної програми для мікропідприємства з виробництва дерев'яних фасадів, яке зазнало пошкоджень унаслідок обстрілу регіону, в якому функціонує виробничий цех. Враховуючи неналежність сфери діяльності до критичних для країни господарств компанія може претендувати на відсоткову ставку 9 або 11. Аби зменшити до рівня 9 підприємство має досягнути визначеного Програмою результату в мінімальному прирості робочих місць суб'єкта підприємництва – 2 працівника. У випадку виконання даного пункту, ставка знижується з 11% до 9% з наступного календарного року. Однак Програмою передбачення зростання ставки до 11% назад у випадку звільнення працівників протягом календарного року.

Держава забезпечує не лише підтримку бізнесу, але й стимулює розвиток вільної робочої сили. Проблема безробіття є гострою в умовах війни, тому підтримка уряду на кожному рівні є важливою.

Вимоги прийнятності до програми покривають стандартний перелік вимог для участі юридичної особи у програмах державного фінансування. У Програмі присутні додаткові винагороди для фінансової установи-посередника (уповноважений банк або лізингодавець) в розмірі не більше ніж 1.5% від суми фінансування за договором фінансового лізингу є одноразовою. Максимальна сума діючих договорів не може перевищувати 60 млн грн. Авансований платіж від 20%.

Розглянемо ситуацію, коли підприємство розглядає можливість використання даної програми для закупівлі сушильного апарату аби пришвидшити виробництво фарбованих фасадів. Проаналізувавши пропозицію, управління компанії виділило для себе оптимальний варіант апарату вартістю 8,4 млн грн. Дана ситуаційна модель дозволить розрахувати приблизні економічні вигоди від застосування лізингової системи кредитування.

Економічна модель для розрахунків передбачає, що компанія виробляє 1260 м² готової продукції в місяць. За рахунок оптимізації та інноваційного методу посушки фарбованої продукції пропускна спроможність цеху збільшується на 20 %.

Ціна при реалізації становить 1500 гривень за метр квадратний. Витратна частина займає 80% у загальному доході від продажу. Таким чином має чистий прибуток у розмірі 450 тис. грн на місяць приблизно. Враховуючи що авансований платіж має бути не менше ніж 20% і одноразова комісія за обслуговування кредиту – 1,5%. То перший внесок становитиме 1526000 грн. Схему погашення представлено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Схема погашення договору фінансування за лізингом

Квартал	Сума платежу	Погашення тіла	Відсотки	Залишок боргу
1	1300000,00	530000,00	770000,00	6470000,00
2	1300000,00	588300,00	711700,00	5940000,00
3	1300000,00	646600,00	653400,00	5351700,00
4	1300000,00	711313,00	588687,00	4705100,00
5	1300000,00	876541,00	423459,00	3993787,00
6	1300000,00	940559,17	359440,83	3117246,00
7	1300000,00	1019447,86	280552,14	2176686,83
8	1300000,00	1104098,19	195901,81	1157238,97
9	1300000,00	1195848,49	104151,51	53140,78
10				0,00

Джерело: розраховано автором на основі [3]

Використовуючи отриману модель можна обрахувати вартість такого договору в 4087292,29 грн у відсотках за користування. Період окупності 2 з половиною років – що відповідає вимогам програми та є гарним результатом. Дана програма вигідна за рахунок низької процентної ставки, однак вона обмежує використання коштів за рахунок визначення переліку фінансових установ-посередників, які б здійснювали нагляд та оцінку динаміки сплати. Також визначається перелік можливих постачальників, отже існує імовірність зростання ціни на бажане інноваційне обладнання через пошук та зміни виробника. Для моделі не застосовувались додаткові витрати з транспортування та встановлення обладнання, а також розширення площі цеху.

Під дані потреби також передбачено окреме фінансування однак з більшими відсотками ні на основні засоби виробництва.

Існує ряд інших програм, що дозволяють бізнесу відновити втрачені потужності та полегшити процес ведення підприємницької діяльності в умовах війни. Однак важливим етапом також є декларування втрачених потужностей у визначений законом шлях. Необхідні структурні рішення пропонує Міжнародний реєстр збитків, який доповнюється Національним реєстром. Дані заявки можуть стати підґрунтям для отримання репараційних виплат у майбутньому.

Отже, лізинг в сучасних умовах є зручним та корисним інструментом для фінансування відбудови втрачених потужностей. Завдяки міжнародній підтримці та державному управлінні в розподілі фінансових ресурсів – підприємницький сектор має можливості для обладнання не просто втрачених інструментів, але підвищити рівень інноваційної компанії. На прикладі ситуативної моделі з виробничим підприємством можна проаналізувати фінансовий ефект від використання лізингових інструментів фінансування. Дослідження варто розвивати у напрямку більш детального економічного аналізу використання лізингових програм від різних фінансових установ-посередників. Доречно розглянути на прикладі реального підприємства з поточною економіко-виробничою ситуацією ефект від застосування інструментів міжнародної фінансової підтримки.

Список використаних джерел

1. Київська школа економіки. Загальна сума прямих збитків, завдана інфраструктурі України через війну. 2023. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-zavdana-infrastrukturi-ukrayini-cherez-viynu-syagaye-151-2-mlrd-otsinka-stanom-na-1-veresnya-2023-roku/> (дата звернення: 07.03.2024).
2. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Відновлення та розвиток економіки». Липень 2022.
3. OTP leasing. Програма «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9%». URL: <https://otpleasing.com.ua/programa-dostupnyj-finansovij-lizyng-5-7-9/> (дата звернення: 07.03.2024).